

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

« طرح دوره تکنولوژی اطلاع‌رسانی پزشکی »

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

عنوان درس: تکنولوژی اطلاع‌رسانی پزشکی

کد درس: ۷

نوع و تعداد واحد^۱: ۲ واحد (۱ واحد تئوری - ۱ واحد عملی)

نام مسوول درس: فاطمه شیخ شعاعی

مدرس/ مدرسان: فاطمه شیخ شعاعی- شهناز خادمی زاده

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: -

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد میکروپوشناسی

اطلاعات مسوول درس:

رتبه علمی: دانشیار

رشته تخصصی: کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

محل کار: دانشکده علوم پیراپزشکی - گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

تلفن تماس: ۸۸۹۵۷۹۴۳-۰۹۱۲۵۸۵۰۰۴۸

نشانی پست الکترونیک: Fashoaei@sina.tums.ac.ir

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسوول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

در این درس دانشجو در جلسه اول با دو مفهوم سواد اطلاعاتی و سواد دیجیتالی آشنا خواهد شد و در جلسات بعدی مباحث مرتبط با این دو نوع سواد ارائه خواهد شد که شامل موارد زیر است:

سواد اطلاعاتی: آشنایی با مفهوم سواد اطلاعاتی، ابزارهای جستجوی اطلاعات در اینترنت (موتورهای جستجو، راهنماهای موضوعی، پایگاه‌های اطلاعاتی، کتابخانه دیجیتال)، مبانی جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی، پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی، پایگاه‌های اطلاعاتی استنادی، پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی، اصطلاحنامه پزشکی MeSH، پایگاه‌های EBM، مفاهیم و شاخص‌های علم سنجی مانند IF, H-Index, SJR, CiteScore

سواد دیجیتالی: آشنایی با سواد دیجیتالی، مهارت‌های ICDL، برنامه مدیریت منابع Endnote

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

ارتقاء دو مهارت سواد اطلاعاتی و دیجیتالی و مصادیق آن در دانشجویان

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

- ارتقا سواد اطلاعاتی دانشجویان

- ارتقا سواد دیجیتالی دانشجویان

- ارتقا مهارت اطلاع‌یابی دانشجویان

- ارتقا مهارت‌های علم سنجی و پزشکی مبتنی بر شواهد دانشجویان

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

توانایی و مهارت استفاده از این دو نوع سواد را بدست آورده باشند.

رویکرد آموزشی!:

□ ترکیبی^۳

□ حضوری

□ مجازی^۲

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

روش های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروههای کوچک
- ایفای نقش
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.

لطفاً نام ببرید

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجوی	نام مدرس / مدرسان	تاریخ	ساعت
۱	اهمیت درس و معرفی مطالب جلسات آتی درس و نحوه ارزشیابی	سخنرانی تعاملی		دکتر شیخ شعاعی	۱۴۰۳/۷/۱	۳-۵
۲	سواد اطلاعاتی: تعریف و ویژگی‌ها	سخنرانی تعاملی		دکتر شیخ شعاعی	۱۴۰۳/۷/۸	۳-۵
۳	اینترنت و ابزارهای جستجو (موتورها و ابرموتورهای جستجو، راهنماهای موضوعی، پایگاه‌های اطلاعاتی و کتابخانه الکترونیک دیجیتال (TUMS)	سخنرانی تعاملی		دکتر شیخ شعاعی	۱۴۰۳/۷/۱۵	۳-۵
۴	مبانی جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی	سخنرانی تعاملی		دکتر شیخ شعاعی	۱۴۰۳/۷/۲۲	۳-۵
۵	پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی	سخنرانی تعاملی	کار عملی با پایگاه‌ها	دکتر شیخ شعاعی	۱۴۰۳/۸/۲۹	۳-۵
۶	پایگاه اطلاعاتی PubMed و اصطلاح‌نامه MeSH	سخنرانی تعاملی	کار عملی با پایگاه‌ها	دکتر شیخ شعاعی	۱۴۰۳/۸/۶	۳-۵
۷	پایگاه‌های اطلاعاتی پزشکی مبتنی بر شواهد	سخنرانی تعاملی	کار عملی با پایگاه‌ها	دکتر شیخ شعاعی	۱۴۰۳/۸/۱۳	۳-۵
۸	مفاهیم و شاخص‌های علم‌سنجی مانند IF, H-Index, SJR, CiteScore	سخنرانی تعاملی	کار عملی با شاخص‌ها	دکتر شیخ شعاعی	۱۴۰۳/۸/۲۰	۳-۵

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجوی	نام مدرس / مدرسان	تاریخ	ساعت
۹	پایگاه های اطلاعاتی استنادی (۱)	سخنرانی تعاملی	کار عملی با پایگاه ها	دکتر خادمی زاده	۱۴۰۳/۸/۲۷	۳-۵
۱۰	پایگاه های اطلاعاتی استنادی (۲)	سخنرانی تعاملی	کار عملی با پایگاه ها	دکتر خادمی زاده	۱۴۰۳/۹/۴	۳-۵
۱۱	آشنایی با سواد دیجیتالی	سخنرانی تعاملی		دکتر خادمی زاده	۱۴۰۳/۹/۱۱	۳-۵
۱۲	مهارت های ICDL	سخنرانی تعاملی		دکتر خادمی زاده	۱۴۰۳/۹/۱۸	۳-۵
۱۳	آشنایی با word در سطح پیشرفته	سخنرانی تعاملی	کار عملی با نرم افزار	دکتر خادمی زاده	۱۴۰۳/۹/۲۵	۳-۵
۱۴	آشنایی با power point در سطح پیشرفته	سخنرانی تعاملی	کار عملی با نرم افزار	دکتر خادمی زاده	۱۴۰۳/۱۰/۱۲	۳-۵
۱۵	برنامه مدیریت منابع Endnote (۱)	سخنرانی تعاملی	کار عملی با نرم افزار	دکتر خادمی زاده	۱۴۰۳/۱۰/۹	۳-۵
۱۶	برنامه مدیریت منابع Endnote (۲)	سخنرانی تعاملی	کار عملی با نرم افزار	دکتر خادمی زاده	۱۴۰۳/۱۰/۱۶	۳-۵
۱۷	امتحان	اساتید			۱۴۰۳/۱۰/۳۰	

وظایف و انتظارات از دانشجوی:

منظور وظایف عمومی دانشجوی در طول دوره است. وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس^۱

روش ارزیابی دانشجوی:

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۲
- ذکر روش ارزیابی دانشجوی

۱. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.
۲. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

▪ ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو

✓ **ارزیابی تکوینی (سازنده):** ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف ارایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی):** ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «جورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE³، OSLE⁴ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار⁵ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS⁶، لاگ‌بوک⁷، کارپوشه (پورت فولیو)⁸، ارزیابی ۳۶۰ درجه⁹ و باشد.

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

- De Brún C, Pearce-Smith N. Searching skills toolkit: Finding the evidence. John Wiley & Sons; 2014.

- اطلسی، رشا (۱۳۹۶) راهنمای عملی و کاربردی جستجوی تخصصی اطلاعات در پایگاه‌های اطلاعاتی علمی. جامعه‌نگر.

1. Formative Evaluation

2. Summative Evaluation

3. Objective Structured Clinical Examination

4. Objective Structured Laboratory Examination

5. Workplace Based Assessment

۶. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

7. Logbook

8. Portfolio

9. Multi Source Feedback (MSF)

- زارع گاوگانی، وحیده، ستاری، معصومه. (۱۳۹۳). استراتژی ها و فنون جستجوی اطلاعات پزشکی در وب. تبریز: الوین
- عبدخدا، محمد هیوا. (۱۳۹۷). فناوری اطلاعات و سیستم های اطلاعاتی. تبریز: دانشگاه علوم پزشکی تبریز و چاپار.
- نظری، مریم. ۱۳۸۵. سواد اطلاعاتی. تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران.

ب) مقالات:

- بلاش فرهاد، سعادت طلب آیت. (۱۳۹۶). نقش و کاربرد سواد اطلاعاتی در نهادینه سازی فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش عالی. عنوان نشریه. ۴ (۳۵): ۱۱۱-۱۳۲
- خدییوی، دکتر اسدالله، & فرید، علیرضا. (۱۴۰۰). بررسی مفهومی سواد دیجیتالی. مطالعات مدیریت، اقتصاد و کارآفرینی، ۲(۳)، ۸۶-۷۷.

ج) محتوای الکترونیکی:

- فایل Help پایگاه های اطلاعاتی (رایگان و اشتراکی)

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

- حیاتی، زهیر، شهسواری، ویدا، طباطبانی، منصوره. (۱۳۹۱). دستنامه پایگاه های اطلاعاتی. تهران: نشر کتابدار.